

MERILA IN KRITERIJI OCENJEVANJA ZNANJA PRI SLOVENŠČINI V ŠOLSKEM LETU 2025/2026

Ime predmeta: slovenščina

Letnik: prvi

Učni cilji: opredeljeni v učnem načrtu za slovenščino

MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

Domače branje: Branje in razumevanje izbranega lit. besedila, uporaba znanja o bistvu in sestavi lit. besedila ter o načinu lastnega branja.

Književnost

Dijak zna

- poimenovati pojme za označevanje obravnavanih literarnih obdobjev evropske/svetovne in slovenske književnosti;
- navesti osnovne vsebinske značilnosti teh obdobjev;
- naštetih obravnavane predstavnike posameznih obdobjev in njihova dela;
- časovno umestiti literarno delo, določiti literarno vrsto in zvrst;
- prebrati in interpretirati obvezna literarna besedila oziroma odlomke;
- obnoviti in povzeti prebrani odlomek ter poimenovati pomembne okoliščine;
- predstaviti osrednje osebe oziroma lirski subjekt prebranega besedila;
- izraziti čustveno vrednotenje prebranega;
- prepoznati in citirati najopaznejša sredstva jezikovnega sloga;
- pri govornem nastopu in ustnem ocenjevanju uporabljati osnovna pravorečna pravila ter načela uspešnega sporočanja.

Literarni spis

Dijak

- skopo pozna snov: predvsem obnavlja vsebino književnih besedil in reproducira študijsko gradivo;
- kaže zadovoljivo faktografsko znanje (brez večjih vsebinskih napak), a vključuje tudi nebistvene podatke;
- analitičnega pristopa skorajda ni, vrednotenje je omejeno na doživljajsko raven;
- morebitne primerjave literarnih sestavin so poenostavljene in površne;
- zunanja zgradba besedila ne ustreza vedno notranji; pogosto se pojavljajo nepotrebne ponovitve;

- besedišče je revno, stereotipno; uporaba literarnovednih izrazov je pogosto napačna ali površna;
- jezikovne napake so številne, a grobe napake so redkejše od lažjih.

Jezikovni pouk/slovnica

Dijak pokaže osnovno jezikovno znanje, pozna in delno uporablja jezikovna pravila ter zna rešiti naloge, ki preverjajo osnovne elemente obravnavanega jezikovnega sklopa; pravila uporablja pravilno, vendar ne utemeljuje, razlaga, razčlenjuje.

Dijak:

- pozna osnovne pojme iz glasoslovja;
- pozna delitev glasov;
- prepozna in razloži spremembe v izgovorjavi glasov v in l;
- prepozna in razloži premene po zvonečnosti;
- sliši in označi mesto naglasa;
- uporablja naglasna znamenja in jih zna opisati;
- najde naslonke;
- pozna zvočne spremljevalce govorjenja;
- razume vlogo slovenščine kot prvega, drugega, tujega, državnega, uradnega jezika in jezika Evropske unije;
- poimenuje in razvrsti jezikovne zvrsti ter navede njihove osnovne lastnosti;
- pozna načela uspešnega sporazumevanja;
- loči javno – zasebno, subjektivno – objektivno, dvo- – enogovorno, umetnostno – neumetnostno, obveščevalno – opisovalno – pripovedovalno – razlagalno – utemeljevalno, praktičnosporazumevalno – uradovalno – strokovno – publicistično besedilo;
- tvori besedilne vrste (predstavitev osebe, opis naprave, opis postopka) in jih razčleni;
- pojasni temeljna pravorečna in pravopisna pravila slovenskega jezika ter jih uporabiti (izgovorjava, zapis glasov in glasovnih sklopov, deljenje besed, pisanje besed skupaj, narazen, z vezajem, zapis prevzetih besed);
- pri ocenjevanju uporablja osnovna pravopisna pravila in načela uspešnega sporočanja.

Obseg učne vsebine:

- Uvod v obravnavo književnosti
- Antika
- Orientalna književnost
- Srednji vek
- Renesansa
- Reformacija, protireformacija in barok

- Klasicizem in razsvetljenstvo
- Ljudsko slovstvo
- Jezik
- Jezikovni priročnik SSKJ
- Sporazumevanje
- Besedilo
- Besedilne vrste
- Glasoslovje in pravorečje
- Pravopis z razvojem pisave
- ZGSKJ

OCENJEVANJE ZNANJA

OPISNI KRITERIJ

Literarni spis

Nezadostno (1)

Vsebina in povezanost z naslovom: Med vsebino in temo ni smiselne povezanosti ali pa je ta šibka. Naslovna tema je obravnavana površno, brez globljega razumevanja.

Poznavanje snovi: Poznavanje snovi je površno in poenostavljeno. Dijak se ne poglobi v temo, obravnava jo na osnovni ravni.

Struktura in koherenca: Besedilo ni ustrezno členjeno, povedi so preproste, struktura ne sledi jasnemu toku misli.

Jezik in izražanje: Veliko je pravopisnih in slovničnih napak. Ubeseditev je osnovna in na nizki ravni. Besedišče je revno in neustrezno.

Zadostno (2)

Vsebina in povezanost z naslovom: Tema je obravnavana preprosto, vendar obstaja nekaj povezave z naslovom. Vsebina vsebuje nekatere napake, nepomembne podatke ali odstopanja od glavne teme.

Poznavanje snovi: Dijak pozna osnovne informacije, vendar je obravnava površna in poenostavljena, brez globlje analize.

Struktura in koherenca: Besedilo ni povsem koherentno, ni zelo jasno členjeno, vendar je v osnovi razumljivo.

Jezik in izražanje: Besedišče je pogosto revno, deloma neustrezno. Pojavljajo se jezikovne napake, vendar so grobe napake redke. Povedi so preproste, izražanje je osnovno.

Dobro (3)

Vsebina in povezanost z naslovom: Tema je smiselno povezana z vsebino, dijak snov pozna in jo večinoma razume. Vsebuje pa tudi nekatere vrzeli ali površne razlage.

Poznavanje snovi: Dijak se o temi izraža jasno, vendar obravnava ni povsem problemska. Nema globljih analiz, vendar osnovno razumevanje in povezanost z vsebino sta prisotna.

Struktura in koherenca: Besedilo je večinoma koherentno, vendar so lahko prisotni manjši prehodi ali osvežitve med odstavki. Struktura je ustrezna.

Jezik in izražanje: Izražanje je logično, vendar nekoliko stereotipno. Povedi niso zapletene, a so razumljive. Pojavijo se manjše pravopisne in slovnične napake, ki ne ovirajo razumevanja.

Prav dobro (4)

Vsebina in povezanost z naslovom: Dijak k temi pristopa problemsko in se potopi v globlje razmisleke. Trditve so smiselno izpeljane, vendar se ne vedno zadostno poglobi v vse vidike problema.

Poznavanje snovi: Snov je obravnavana z nekaj lastnimi sklepi in analizami. Dijak je sposoben čustvenega vrednotenja teme, a ne vedno v celoti.

Struktura in koherenca: Besedilo je koherentno in ustrezno členjeno. Povedi so bolj zapletene, vendar ostajajo jasne in tekoče. Struktura besedila sledi jasnemu toku misli.

Jezik in izražanje: Besedišče je bogatejše, izražanje je tekoče, jasno in jedrnat. Povedi so bolj zapletene, vendar še vedno jasne. Le nekaj manjših pravopisnih in slovničnih napak.

Odlično (5)

Vsebina in povezanost z naslovom: Tema je obravnavana z veliko mero zanimanja, izvirnosti in zrelosti. Vsebina je globoko povezana z naslovom, vsebine so smiselno in logično povezane.

Poznavanje snovi: Dijak izpelje ustrezne zaključke na podlagi lastnih argumentov, ki so podprti z dobrimi primeri in analizami. Snov je obravnavana temeljito in izčrpno.

Struktura in koherenca: Besedilo je koherentno, ustrezno členjeno in ima jasno strukturo. Povedi so zapletene, vendar tekoče in dobro povezane. Prehodi med odstavki so jasni.

Jezik in izražanje: Besedišče je bogato in izvirno. Povedi so zapletene, vendar jasne, in izražanje je tekoče in jasno. Jezikovne napake so skoraj izključno minimalne.

Književnost – ustno/pisno

Nezadostno (1)

Dijak sploh ne odgovarja na vprašanje. Odgovarja mimo vsebine vprašanja in pričakovanih odgovorov. Odgovori so nepovezani, z velikimi težavami pri izražanju. Ima številne jezikovne napake, ki onemogočajo razumevanje. Odgovori vsebujejo napačne podatke in zgrešijo bistvo teme. Dijak ne pokaže razumevanja snovi.

Pri ustnem spraševanju niti z učiteljevo pomočjo ne uspe usmeriti odgovora v pravo smer.

Zadostno (2)

Dijak le skopo reproducira snov, navaja nekaj bistvenih podatkov, vendar brez podrobnosti. Razumevanje snovi je delno, vendar odgovori niso povezani in so pogosto površni. Odgovori so polni jezikovnih napak, ki vplivajo na jasnost izraza. Pomanjkljivosti v uporabi strokovnih izrazov, kar pomeni, da so odgovori oslavljeni.

Pri ustnem ocenjevanju dijak potrebuje pomoč učitelja, da oblikuje smiselne odgovore, vendar na enostaven, poenostavljen način.

Dobro (3)

Dijak pravilno reproducira snov in jo povzema z lastnimi besedami. Snov pozna in razume, vendar so v znanju prisotne vrzeli. Zmore enostavnejše primerjave in analize, vendar se te omejujejo na osnovne poglede. Uporaba strokovnih izrazov je le delno ustrezna, včasih se lahko pojavijo napake v uporabi. Jezikovne napake so občasne, dijak pa se včasih sam popravi.

Pri ustnem ocenjevanju se dijak poslužuje učiteljeve pomoči, vendar zna odgovore povezati z osnovnimi koncepti.

Prav dobro (4)

Dijak odgovarja večinoma samostojno, z uporabo dodatnih podvprašanj za boljšo razlago in širšo obravnavo problema. Reprodukcijski snovi je natančna, z lastnimi primeri in razlago. Snov pozna dobro, razume in zmore opraviti bolj zahtevno analizo ter primerjave. Obvlada terminologijo in strokovne izraze, ki jih uporablja na ustrezen način. Izraža se tekoče, logično in jedrnat. V odgovoru so le redke jezikovne napake.

Odlično (5)

Dijak odgovarja jasno in zanesljivo. Vprašanje je izhodišče za širši pogovor, v katerem dijak samostojno posreduje snov in išče izvirne rešitve. Zlahka povezuje analizo, sintezo in vrednotenje ter ponuja poglobljene poglede na temo. Pokaže odlično obvladovanje strokovne terminologije in sposobnost primerjave ter analize različnih literarnih pojavov. Govori pravilno in se izraža brez napak.

Jezikovni pouk/slovnica

Nezadostno (1)

Zahtevano znanje je le nakazano, uporabe ni. Rešitve nalog so napačne ali nepopolne; večina odgovorov manjka ali so brez povezave z navodili.

Terminologija je uporabljena napačno ali sploh ne.

Jezikovne napake so številne in vplivajo na razumevanje.

Pisni izdelek ne doseže osnovnega cilja naloge (npr. določitev, razvrstitev, analiza).

Zadostno (2)

Kaže osnovno znanje slovničnih pojmov in pravil. Uporaba znanja je le nakazana – reši le najosnovnejše naloge, pogosto s pomanjkljivostmi.

Napake so pogoste, vendar je viden vsaj delno pravilen pristop.

Terminologija je uporabljena površno ali nepopolno.

Pisni izdelek vsebuje bistvene informacije, a brez natančne utemeljitve.

Dobro (3)

Prikaže osnovno znanje slovničnih pojmov in pravil ter ga zna uporabiti v enostavnejših primerih. Naloge so večinoma rešene pravilno, a z manjšimi vrzelmi v razumevanju.

Terminologija je uporabljena delno ustrezno, občasno napačno.

Pokaže osnovni osebni odziv (npr. lastne primere, osnovno primerjavo, površno razlago).

Pisni izdelek je razumljiv, čeprav vsebuje več manjših napak.

Prav dobro (4)

Temeljito znanje večine slovničnih pojmov in pravil. Uporaba tega znanja je večinoma natančna in ustrezna – naloge so rešene pravilno, z redkimi napakami.

Terminologijo uporablja večinoma pravilno in ustrezno.

Pisni izdelek vključuje jasne primere, utemeljitve in osebni odziv (npr. lastno razlago, povezovanje z drugimi jezikovnimi ravninami).

Struktura pisnega izdelka je logična, izražanje večinoma tekoče, jezikovne napake so redke.

Odlično (5)

Temeljito obvlada vsa področja slovnice (glasoslovje, oblikoslovje, skladnja, besedotvorje, besedoslovje, zgodovina jezika). Zanesljivo in dosledno uporablja znanje pri vseh nalogah – rešitve so pravilne, utemeljene in pregledno zapisane.

Terminologijo uporablja natančno in ustvarjalno.

Pisni izdelek je jasen, logičen, brez pomembnih napak.

Osebni odziv je prepričljiv in razčlenjen (npr. lastni primeri, analize, kritične primerjave).

Govorni nastop

Nezadostno (1)

Dijak ne upošteva značilnosti besedilne vrste.

Pripravi govorni nastop, vendar predstavitev ne ustreza izbrani temi oz. besedilni vrsti.

Dijak ne pripravi in ne izvede govornega nastopa.

Bere zapisano besedilo. Govorni nastop je nerazumljiv.

Govori neknjižno in nepravilno.

Zadostno (2)

Dijak upošteva samo nekatere značilnosti besedilne vrste.

Predstavi besedilo izbrane teme, vendar je pri tem neizviren in presplošen. Ne zbere vseh bistvenih podatkov. Pri navajanju le-teh ni dovolj natančen.

Ne govori popolnoma prosto, temveč ob pomoči zapisanega besedila. Govori nerazločno in nenaravno. Govorni nastop je manj razumljiv, predstavitev ni tekoča.

Prizadeva si govoriti knjižno, vendar je v govoru veliko slovničnih in pravorečnih napak.

Izraža se okorno in skopo. Ponavlja besede in povedi.

Dobro (3)

Dijak upošteva le temeljne značilnosti besedilne vrste, vendar besedila ne členi na smiselne enote oz. v govorni nastop vpleta značilnosti drugih besedilnih vrst.

Ustrezno predstavi besedilo izbrane teme in zbere vse bistvene podatke, vendar pri tem ni izviren. Predstavitev je presplošna ali pa preveč podrobna.

Govori prosto ter večinoma razločno in naravno, vendar ne popolnoma tekoče. Slikovno gradivo uporablja neučinkovito.

Govori knjižno, vendar so v besedilu še posamezne jezikovne napake. Njegovo izražanje je deloma okorno in skopo.

Prav dobro (4)

Dijak upošteva vse tipične značilnosti besedilne vrste, besedilo smiselno členi na manjše enote.

Ustrezno in izvirno predstavi besedilo izbrane teme. Vanj vključi ustrezne primere.

Dijak govori prosto, razločno, naravno, razumljivo in tekoče. Učinkovito uporablja slikovne pripomočke in ohranja stik s poslušalci.

Govori knjižno, izražanje je večinoma bogato. Uporablja ustrezna sredstva medpovednega povezovanja.

Odlično (5)

Dijak upošteva vse tipične značilnosti besedilne vrste. Besedilo smiselno členi na manjše enote in ga nadgradi z zahtevnejšimi sestavinami.

Izvirno, jedrnato in natančno predstavi besedilo izbrane teme. Vanj vključi številne prepričljive primere iz različnih virov literature.

Govori prosto, razločno, naravno, razumljivo in tekoče. Učinkovito in primerno uporablja slikovne pripomočke in vidne spremljevalce govorjenja (mimika obraza, kretnje), ohranja stik s poslušalci in spremlja njihov odziv.

Govori knjižno. Njegovo izražanje je bogato, jezikovno in pravorečno pravilno. Ne uporablja mašil.

Merila za ocenjevanje znanja (meje za ocene):

zadostno (2): 50 %, dobro (3): 65 %, prav dobro (4): 80 %, odlično (5): 90 %.

Oblike in načini ocenjevanja znanja:

- Vsaj tri ocene pridobljene s pisnim ocenjevanjem znanja: v vsakem ocenjevalnem obdobju po ena ocena za literarni spis, v vsaj enem ocenjevalnem obdobju tudi ocena iz slovnice in/ali slovnice in književnosti in/ali književnosti.
- Vsaj ena ocena pridobljena z ustnim ocenjevanjem znanja iz književnosti (lahko tudi domačega branja), po potrebi tudi slovnice, ter lahko tudi ena ocena pridobljena z govornim nastopom (če se tako odloči učitelj predmeta). Dijak lahko izgubi možnost napovedanega spraševanja, če ne naredi domačega branja ali domače naloge ali ne upošteva šolskih pravil.

Način opravljanja popravnih izpitov:

Pisno (90 minut): test iz slovnice, lahko tudi književnosti/domačega branja, ali segment literarnega spisa.

Ustno: književnost, lahko tudi domače branje, in/ali slovnica.

Način opravljanja predmetnih in dopolnilnih izpitov:

Pisno (90 minut): test iz slovnice in zapis s segmenti literarnega spisa

Ustno: književnost, lahko tudi domače branje, in/ali slovnica.

Ugotovitve ob koncu prvega ocenjevalnega obdobja:

Dijak je neocenjen, če v ocenjevalnem obdobju nima nobene ocene ali če ni pridobil vseh predvidenih ocen.

Dijak je negativen, če ima eno ali več negativnih ocen.

Pogoj za zaključeno pozitivno oceno:

Dijak mora biti pozitiven pri vseh pisnih in ustnih ocenjevanjih oz. popravah teh ocenjevanj v šolskem letu, če ni, je ob koncu pouka ocenjen negativno. Dijaku, ki izostane pri napovedanem pisnem ali ustnem ocenjevanju, učitelj omogoči pridobitev manjkajoče ocene najkasneje zadnjih 14 dni pred zaključkom ocenjevalnega obdobja.

Dijak, ki ni pridobil ocene iz posameznih napovedanih ocenjevanj, je ob koncu pouka neocenjen in opravlja dopolnilni izpit, ki obsega snov celotnega ocenjevalnega obdobja, v katerem dijak ni pridobil vseh predvidenih ocen.

Končna zaključena ocena dijaka ob koncu pouka pri predmetu ni aritmetična sredina ocen pridobljenih v času pouka.

Obvezni pripomočki pri pouku:

- zvezek,
- Na pragu besedila 1, izdaja s plusom (samostojni delovni zvezek),
- Umetnost besede 1, berilo za 1. letnik.

ŠOLSKI CENTER GIMNAZIJA
LJUBLJANA ANTONA AŠKERCA

Ime predmeta: slovenščina

Letnik: drugi

Učni cilji: opredeljeni v učnem načrtu za slovenščino

MINIMALNI STANDARDI ZNANJA:

Domače branje: Branje in razumevanje izbranega lit. besedila, uporaba znanja o bistvu in sestavi lit. besedila ter o načinu lastnega branja.

Književnost

Dijak zna

- poimenovati pojme za označevanje obravnavanih literarnih obdobjev evropske/svetovne in slovenske književnosti;
- navesti osnovne vsebinske značilnosti teh obdobjev;
- naštetih obravnavane predstavnike posameznih obdobjev in njihova dela;
- časovno umestiti literarno delo, določiti literarno vrsto in zvrst;
- prebrati in interpretirati obvezna literarna besedila oziroma odlomke;
- obnoviti in povzeti prebrani odlomek ter poimenovati pomembne okoliščine;
- predstaviti osrednje osebe oziroma lirskega subjekta prebranega besedila;
- izraziti čustveno vrednotenje prebranega;
- prepoznati in citirati najopaznejša sredstva jezikovnega sloga;
- pri govornem nastopu in ustnem ocenjevanju uporabljati osnovna pravorečna pravila ter načela uspešnega sporočanja.

Literarni spis

Dijak

- skopo pozna snov: predvsem obnavlja vsebino književnih besedil in reproducira študijsko gradivo;
- kaže zadovoljivo faktografsko znanje (brez večjih vsebinskih napak), a vključuje tudi nebistvene podatke;
- analitičnega pristopa skorajda ni, vrednotenje je omejeno na doživljajsko raven;
- morebitne primerjave literarnih sestavin so poenostavljene in površne;
- zunanja zgradba besedila ne ustreza vedno notranji; pogosto se pojavljajo nepotrebne ponovitve;
- besedišče je revno, stereotipno; uporaba literarnovednih izrazov je pogosto napačna ali površna;
- jezikovne napake so številne, a grobe napake so redkejša od lažjih.

Jezikovni pouk/slovnica

Dijak pokaže osnovno jezikovno znanje, pozna in delno uporablja jezikovna pravila ter zna rešiti naloge, ki preverjajo osnovne elemente obravnavanega jezikovnega sklopa; pravila uporablja pravilno, vendar ne utemeljuje, razlaga, razčlenjuje.

Dijak

- razlikuje med eno- in večpomenskimi besedami ter jih ustrezno uporabi;
- poišče sopomenke, protipomenke, nadpomenke, podpomenke, besede iz iste besedne družine in tematskega polja;
- zamenja proste besedne zveze s frazemi in obratno;
- pozna osnovne pojme iz besedotvorja;
- loči tvorjenke in netvorjenke;
- tvorjenkam določi obrazilo, vrsto obrazila, vrsto tvorjenke in tvorjenja, besedotvorno podstavo, skladijsko podstavo;
- prepozna besedne vrste in njihove oblike ter jih pregiba;
- pravilno uporabi oblikovne kategorije v besedilih;
- tvori besedilne vrste (obvestilo, vabilo, zahvala, opravičilo, predstavitev kraja, oglaševalno besedilo) in jih razčleni;
- pojasni temeljna pravorečna in pravopisna pravila slovenskega jezika ter jih uporabiti (izgovorjava, zapis glasov in glasovnih sklopov, deljenje besed, pisanje besed skupaj, narazen, z vezajem, zapis prevzetih besed, velika in mala začetnica);
- navede najpomembnejše mejnike v razvoju slovenskega jezika od začetkov do druge polovice 18. stol. ter poimenuje najpomembnejše jezikoslovce in njihovo delo;
- pozna vrste slovarjev in spletišče fran.si;
- zna brati geslo iz Slovarja slovenskega knjižnega jezika;
- pri ocenjevanju uporablja osnovna pravopisna pravila in načela uspešnega sporočanja.

Obseg učne vsebine:

- Predromantika in romantika v Evropi
- Romantika na Slovenskem
- Evropski realizem in naturalizem
- Med romantiko in realizmom na Slovenskem
- Evropska nova romantika
- ZGSKJ
- Beseda
- Besedilo in besedilne vrste
- Slovarji (jezikovni priročniki)
- Pravorečje
- Pravopis

OCENJEVANJE ZNANJA

OPISNI KRITERIJ

Literarni spis

Nezadostno (1)

Vsebina in povezanost z naslovom: Med vsebino in temo ni smiselne povezanosti ali pa je ta šibka. Naslovna tema je obravnavana površno, brez globljega razumevanja.

Poznavanje snovi: Poznavanje snovi je površno in poenostavljeno. Dijak se ne poglobi v temo, obravnava jo na osnovni ravni.

Struktura in koherenca: Besedilo ni ustrezno členjeno, povedi so preproste, struktura ne sledi jasnemu toku misli.

Jezik in izražanje: Veliko je pravopisnih in slovničnih napak. Ubeseditev je osnovna in na nizki ravni. Besedišče je revno in neustrezno.

Zadostno (2)

Vsebina in povezanost z naslovom: Tema je obravnavana preprosto, vendar obstaja nekaj povezave z naslovom. Vsebina vsebuje nekatere napake, nepomembne podatke ali odstopanja od glavne teme.

Poznavanje snovi: Dijak pozna osnovne informacije, vendar je obravnava površna in poenostavljena, brez globlje analize.

Struktura in koherenca: Besedilo ni povsem koherentno, ni jasno členjeno, vendar je v osnovi razumljivo.

Jezik in izražanje: Besedišče je pogosto revno, deloma neustrezno. Pojavljajo se jezikovne napake, vendar so grobe napake redke. Povedi so preproste, izražanje je osnovno.

Dobro (3)

Vsebina in povezanost z naslovom: Tema je smiselno povezana z vsebino, dijak snov pozna in jo večinoma razume. Vsebuje pa tudi nekatere vrzeli ali površne razlage.

Poznavanje snovi: Dijak se o temi izraža jasno, vendar obravnava ni povsem problemska. Nema globljih analiz, vendar osnovno razumevanje in povezanost z vsebino sta prisotna.

Struktura in koherenca: Besedilo je večinoma koherentno, vendar so lahko prisotni manjši prehodi ali osvežitve med odstavki. Struktura je ustrezna.

Jezik in izražanje: Izražanje je logično, vendar nekoliko stereotipno. Povedi niso zapletene, a so razumljive. Pojavijo se manjše pravopisne in slovnične napake, ki ne ovirajo razumevanja.

Prav dobro (4)

Vsebina in povezanost z naslovom: Dijak k temi pristopa problemsko in se potopi v globlje razmisleke. Trditve so smiselno izpeljane, vendar se ne vedno zadostno poglobi v vse vidike problema.

Poznavanje snovi: Snov je obravnavana z nekaj lastnimi sklepi in analizami. Dijak je sposoben čustvenega vrednotenja teme, a ne vedno v celoti.

Struktura in koherenca: Besedilo je koherentno in ustrezno členjeno. Povedi so bolj zapletene, vendar ostajajo jasne in tekoče. Struktura besedila sledi jasnemu toku misli.

Jezik in izražanje: Besedišče je bogatejše, izražanje je tekoče, jasno in jedrnato. Povedi so bolj zapletene, vendar še vedno jasne. Le nekaj manjših pravopisnih in slovničnih napak.

Odlično (5)

Vsebina in povezanost z naslovom: Tema je obravnavana z veliko mero zanimanja, izvirnosti in zrelosti. Vsebina je globoko povezana z naslovom, vsebine so smiselno in logično povezane.

Poznavanje snovi: Dijak izpelje ustrezne zaključke na podlagi lastnih argumentov, ki so podprti z dobrimi primeri in analizami. Snov je obravnavana temeljito in izčrpno.

Struktura in koherenca: Besedilo je koherentno, ustrezno členjeno in ima jasno strukturo. Povedi so zapletene, vendar tekoče in dobro povezane. Prehodi med odstavki so jasni.

Jezik in izražanje: Besedišče je bogato in izvirno. Povedi so zapletene, vendar jasne, in izražanje je tekoče in jasno. Jezikovne napake so skoraj izključno minimalne.

Književnost – ustno/pisno

Nezadostno (1)

Dijak sploh ne odgovarja na vprašanje. Odgovarja mimo vsebine vprašanja in pričakovanih odgovorov. Odgovori so nepovezani, z velikimi težavami pri izražanju. Ima številne jezikovne napake, ki onemogočajo razumevanje. Odgovori vsebujejo napačne podatke in zgrešijo bistvo teme. Dijak ne pokaže razumevanja snovi.

Pri ustnem spraševanju niti z učiteljevo pomočjo ne uspe usmeriti odgovora v pravo smer.

Zadostno (2)

Dijak le skopo reproducira snov, navaja nekaj bistvenih podatkov, vendar brez podrobnosti. Razumevanje snovi je delno, vendar odgovori niso povezani in so pogosto površni. Odgovori so polni jezikovnih napak, ki vplivajo na jasnost izraza. Pomanjkljivosti v uporabi strokovnih izrazov, kar pomeni, da so odgovori oslabljeni.

Pri ustnem ocenjevanju dijak potrebuje pomoč učitelja, da oblikuje smiselne odgovore, vendar na enostaven, poenostavljen način.

Dobro (3)

Dijak pravilno reproducira snov in jo povzema z lastnimi besedami. Snov pozna in razume, vendar so v znanju prisotne vrzeli. Zmore enostavnejše primerjave in analize, vendar se te omejujejo na osnovne poglede. Uporaba strokovnih izrazov je le delno ustrezna, včasih se lahko pojavijo napake v uporabi. Jezikovne napake so občasne, dijak pa se včasih sam popravi.

Pri ustnem ocenjevanju se dijak poslužuje učiteljeve pomoči, vendar zna odgovore povezati z osnovnimi koncepti.

Prav dobro (4)

Dijak odgovarja večinoma samostojno, z uporabo dodatnih podvprašanj za boljšo razlago in širšo obravnavo problema. Reprodukcijski snovi je natančna, z lastnimi primeri in razlago. Snov pozna dobro, razume in zmore opraviti bolj zahtevno analizo ter primerjave. Obvlada terminologijo in strokovne izraze, ki jih uporablja na ustrezen način. Izraža se tekoče, logično in jedrnato. V odgovoru so le redke jezikovne napake.

Odlično (5)

Dijak odgovarja jasno in zanesljivo. Vprašanje je izhodišče za širši pogovor, v katerem dijak samostojno posreduje snov in išče izvirne rešitve. Zlahka povezuje analizo, sintezo in vrednotenje ter ponuja poglobljene poglede na temo. Pokaže odlično obvladovanje strokovne terminologije in sposobnost primerjave ter analize različnih literarnih pojavov. Govori pravilno in se izraža brez napak.

Jezikovni pouk/slovnica

Nezadostno (1)

Zahtevano znanje je le nakazano, uporabe ni. Rešitve nalog so napačne ali nepopolne; večina odgovorov manjka ali so brez povezave z navodili.

Terminologija je uporabljena napačno ali sploh ne.

Jezikovne napake so številne in vplivajo na razumevanje.

Pisni izdelek ne doseže osnovnega cilja naloge (npr. določitev, razvrstitev, analiza).

Zadostno (2)

zkaže osnovno znanje slovničnih pojmov in pravil. Uporaba znanja je le nakazana – reši le najosnovnejše naloge, pogosto s pomanjkljivostmi.

Napake so pogoste, vendar je viden vsaj delni pravilen pristop.

Terminologija je uporabljena površno ali nepopolno.

Pisni izdelek vsebuje bistvene informacije, a brez natančne utemeljitve.

Dobro (3)

Prikaže osnovno znanje slovničnih pojmov in pravil ter ga zna uporabiti v enostavnejših primerih. Naloge so večinoma rešene pravilno, a z manjšimi vrzelmi v razumevanju.

Terminologija je uporabljena delno ustrezno, občasno napačno.

Pokaže osnovni osebni odziv (npr. lastne primere, osnovno primerjavo, površno razlago).

Pisni izdelek je razumljiv, čeprav vsebuje več manjših napak.

Prav dobro (4)

Temeljito znanje večine slovničnih pojmov in pravil. Uporaba tega znanja je večinoma natančna in ustrezna – naloge so rešene pravilno, z redkimi napakami.

Terminologijo uporablja večinoma pravilno in ustrezno.

Pisni izdelek vključuje jasne primere, utemeljitve in osebni odziv (npr. lastno razlago, povezovanje z drugimi jezikovnimi ravninami).

Struktura pisnega izdelka je logična, izražanje večinoma tekoče, jezikovne napake so redke.

Odlično (5)

Temeljito obvlada vsa področja slovnice (glasoslovje, oblikoslovje, skladnja, besedotvorje, besedoslovje, zgodovina jezika). Zanesljivo in dosledno uporablja znanje pri vseh nalogah – rešitve so pravilne, utemeljene in pregledno zapisane.

Terminologijo uporablja natančno in ustvarjalno.

Pisni izdelek je jasen, logičen, brez pomembnih napak.

Osebni odziv je prepričljiv in razčlenjen (npr. lastni primeri, analize, kritične primerjave).

Govorni nastop

Nezadostno (1)

Dijak ne upošteva značilnosti besedilne vrste.

Pripravi govorni nastop, vendar predstavitev ne ustreza izbrani temi oz. besedilni vrsti.

Dijak ne pripravi in ne izvede govornega nastopa.

Bere zapisano besedilo. Govorni nastop je nerazumljiv.

Govori neknjižno in nepravilno.

Zadostno (2)

Dijak upošteva samo nekatere značilnosti besedilne vrste.

Predstavi besedilo izbrane teme, vendar je pri tem neizviren in presplošen. Ne zbere vseh bistvenih podatkov. Pri navajanju le-teh ni dovolj natančen.

Ne govori popolnoma prosto, temveč ob pomoči zapisanega besedila. Govori nerazločno in nenaravno. Govorni nastop je manj razumljiv, predstavitev ni tekoča.

Prizadeva si govoriti knjižno, vendar je v govoru veliko slovničnih in pravorečnih napak. Izraža se okorno in skopo. Ponavlja besede in povedi.

Dobro (3)

Dijak upošteva le temeljne značilnosti besedilne vrste, vendar besedila ne členi na smiselne enote oz. v govorni nastop vpleta značilnosti drugih besedilnih vrst.

Ustrezno predstavi besedilo izbrane teme in zbere vse bistvene podatke, vendar pri tem ni izviren. Predstavitev je presplošna ali pa preveč podrobna.

Govori prosto ter večinoma razločno in naravno, vendar ne popolnoma tekoče. Slikovno gradivo uporablja neučinkovito.

Govori knjižno, vendar so v besedilu še posamezne jezikovne napake. Njegovo izražanje je deloma okorno in skopo.

Prav dobro (4)

Dijak upošteva vse tipične značilnosti besedilne vrste, besedilo smiselno členi na manjše enote.

Ustrezno in izvirno predstavi besedilo izbrane teme. Vanj vključi ustrezne primere.

Dijak govori prosto, razločno, naravno, razumljivo in tekoče. Učinkovito uporablja slikovne pripomočke in ohranja stik s poslušalci.

Govori knjižno, izražanje je večinoma bogato. Uporablja ustrezna sredstva medpovednega povezovanja.

Odlično (5)

Dijak upošteva vse tipične značilnosti besedilne vrste. Besedilo smiselno členi na manjše enote in ga nadgradi z zahtevnejšimi sestavinami.

Izvirno, jedrnato in natančno predstavi besedilo izbrane teme. Vanj vključi številne prepričljive primere iz različnih virov literature.

Govori prosto, razločno, naravno, razumljivo in tekoče. Učinkovito in primerno uporablja slikovne pripomočke in vidne spremljevalce govorjenja (mimika obraza, kretnje), ohranja stik s poslušalci in spremlja njihov odziv.

Govori knjižno. Njegovo izražanje je bogato, jezikovno in pravorečno pravilno. Ne uporablja mašil.

Merila za ocenjevanje znanja (meje za ocene):

zadostno (2): 50 %, dobro (3): 65 %, prav dobro (4): 80 %, odlično (5): 90 %.

Oblike in načini ocenjevanja znanja:

- Vsaj tri ocene pridobljene s pisnim ocenjevanjem znanja: dve oceni iz literarnega spisa in v vsaj enem ocenjevalnem obdobju tudi ocena iz slovnice in/ali slovnice in književnosti in/ali književnosti.
- Vsaj ena ocena pridobljena z ustnim ocenjevanjem znanja iz književnosti (lahko tudi domačega branja), po potrebi tudi slovnice, ter lahko tudi (če se učitelj tako odloči) ena ocena pridobljena z govornim nastopom. Dijak lahko izgubi možnost napovedanega spraševanja, če ne naredi domačega branja ali domače naloge ali ni upošteval šolskih pravil.

Način opravljanja popravnih izpitov:

Pisno (90 minut): test iz slovnice in zapis s segmenti literarnega spisa (iz književnosti oz. domačega branja).

Ustno: književnost, lahko tudi domače branje, in/ali slovnica.

Način opravljanja predmetnih in dopolnilnih izpitov:

Pisno (90 minut): test iz slovnice in zapis s segmenti literarnega spisa (iz književnosti oz. domačega branja).

Ustno: književnost, lahko tudi domače branje, in/ali slovnica.

Ugotovitve ob koncu prvega ocenjevalnega obdobja:

Dijak je neocenjen, če v ocenjevalnem obdobju nima nobene ocene ali če ni pridobil vseh predvidenih ocen.

Dijak je negativen, če ima eno ali več negativnih ocen.

Pogoj za zaključeno pozitivno oceno:

Dijak mora biti pozitiven pri vseh pisnih in ustnih ocenjevanjih oz. popravah teh ocenjevanj v šolskem letu, če ni, je ocenjen negativno. Dijaku, ki izostane pri napovedanem pisnem ali ustnem ocenjevanju, učitelj omogoči pridobitev manjkajoče ocene najkasneje zadnjih 14 dni pred zaključkom ocenjevalnega obdobja.

Dijak, ki ni pridobil ocene iz posameznih napovedanih ocenjevanj, je ob koncu pouka neocenjen in opravlja dopolnilni izpit, ki obsega snov celotnega ocenjevalnega obdobja, v katerem dijak ni pridobil vseh predvidenih ocen.

Končna zaključena ocena dijaka ob koncu pouka pri predmetu ni aritmetična sredina ocen pridobljenih v času pouka.

Obvezni pripomočki pri pouku:

- zvezek,
- Na pragu besedila 2, izdaja s plusom (samostojni delovni zvezek),
- Umetnost besede 2, berilo za 2. letnik.

ŠOLSKI CENTER GIMNAZIJA
LJUBLJANA ANTONA AŠKERCA

Ime predmeta: slovenščina

Letnik: tretji

Učni cilji: opredeljeni v učnem načrtu za slovenščino

MINIMALNI STANDARDI ZNANJA:

Domače branje: Branje in razumevanje izbranega lit. besedila, uporaba znanja o bistvu in sestavi lit. besedila ter o načinu lastnega branja.

Književnost

Dijak zna

- poimenovati pojme za označevanje obravnavanih literarnih obdobij evropske/svetovne in slovenske književnosti;
- navesti osnovne vsebinske značilnosti teh obdobij;
- našteti obravnavane predstavnike posameznih obdobij in njihova dela;
- časovno umestiti literarno delo, določiti literarno vrsto in zvrst;
- prebrati in interpretirati obvezna literarna besedila oziroma odlomke;
- obnoviti in povzeti prebrani odlomek ter poimenovati pomembne okoliščine;
- predstaviti osrednje osebe oziroma lirskega subjekta prebranega besedila;
- izraziti čustveno vrednotenje prebranega;
- prepoznati in citirati najopaznejša sredstva jezikovnega sloga;
- pri govornem nastopu in ustnem ocenjevanju uporabljati osnovna pravorečna pravila ter načela uspešnega sporočanja.

Esej

Dijak

- skopo pozna snov: predvsem obnavlja vsebino književnih besedil in reproducira študijsko gradivo;
- kaže zadovoljivo faktografsko znanje (brez večjih vsebinskih napak), a vključuje tudi nebistvene podatke;
- analitičnega pristopa skorajda ni, vrednotenje je omejeno na doživljajsko raven;
- morebitne primerjave literarnih sestavin so poenostavljene in površne;
- zunanja zgradba besedila ne ustreza vedno notranji; pogosto se pojavljajo nepotrebne ponovitve;
- besedišče je revno, stereotipno; uporaba literarnovednih izrazov je pogosto napačna ali površna;
- jezikovne napake so številne, a grobe napake so redkejša od lažjih.

Jezikovni pouk/slovnica

Dijak pokaže osnovno jezikovno znanje, pozna in delno uporablja jezikovna pravila ter zna rešiti naloge, ki preverjajo osnovne elemente obravnavanega jezikovnega sklopa; pravila uporablja pravilno, vendar ne utemeljuje, razlaga, razčlenjuje.

Dijak

- pozna osnovne pojme iz skladnje in določi stavčne člene;
- tvori enostavčne in večstavčne povedi;
- pretvori besedne zveze v stavke, priredja v podredja in obratno;
- pretvori premi govor v odvisnega in obratno;
- pozna skladenjsko sestavo besedila in jo opiše (nadpovedna skladnja);
- določi vrsto besedila in pojasni njegove glavne značilnosti;
- tvori besedilne vrste (pogajalni in prepričevalni pogovor, življenjepis, referat, komentar, esej, uradna besedila: prošnja, prijava, pritožba) in jih razčleni;
- navede najpomembnejše mejnike v razvoju slovenskega jezika 19. stol. ter poimenuje najpomembnejše jezikoslovce in njihovo delo;
- pojasni temeljna pravorečna in pravopisna pravila slovenskega jezika ter jih uporabiti (izgovorjava, zapis glasov in glasovnih sklopov, deljenje besed, raba velikih in malih začetnic, stava ločil, zapis prevzetih besed);
- pri ocenjevanju uporablja osnovna pravopisna pravila in načela uspešnega sporočanja.

Obseg učne vsebine

- Nova romantika
- Slovenska moderna
- Svetovna književnost pred 2. svet. vojno
- Slovenska književnost pred 2. svet. vojno in med njo
- Svetovna književnost po 2. svet. vojni
- ZGSKJ
- Skladnja in nadpovedna skladnja
- Besedilne vrste
- Pravorečje
- Pravopis

OCENJEVANJE ZNANJA

OPISNI KRITERIJ

Esej

Nezadostno (1)

Vsebina in povezanost z naslovom: Med vsebino in temo ni smiselne povezanosti ali pa je ta šibka. Naslovna tema je obravnavana površno, brez globljega razumevanja.

Poznavanje snovi: Poznavanje snovi je površno in poenostavljeno. Dijak se ne poglobi v temo, obravnava jo na osnovni ravni.

Struktura in koherenca: Besedilo ni ustrezno členjeno, povedi so preproste, struktura ne sledi jasnemu toku misli.

Jezik in izražanje: Veliko je pravopisnih in slovničnih napak. Ubeseditev je osnovna in na nizki ravni. Besedišče je revno in neustrezno.

Zadostno (2)

Vsebina in povezanost z naslovom: Tema je obravnavana preprosto, vendar obstaja nekaj povezave z naslovom. Vsebina vsebuje nekatere napake, nepomembne podatke ali odstopanja od glavne teme.

Poznavanje snovi: Dijak pozna osnovne informacije, vendar je obravnava površna in poenostavljena, brez globlje analize.

Struktura in koherenca: Besedilo ni povsem koherentno, ni jasno členjeno, vendar je v osnovi razumljivo.

Jezik in izražanje: Besedišče je pogosto revno, deloma neustrezno. Pojavljajo se jezikovne napake, vendar so grobe napake redke. Povedi so preproste, izražanje je osnovno.

Dobro (3)

Vsebina in povezanost z naslovom: Tema je smiselno povezana z vsebino, dijak snov pozna in jo večinoma razume. Vsebuje pa tudi nekatere vrzeli ali površne razlage.

Poznavanje snovi: Dijak se o temi izraža jasno, vendar obravnava ni povsem problemska. Nema globljih analiz, vendar osnovno razumevanje in povezanost z vsebino sta prisotna.

Struktura in koherenca: Besedilo je večinoma koherentno, vendar so lahko prisotni manjši prehodi ali osvežitve med odstavki. Struktura je ustrezna.

Jezik in izražanje: Izražanje je logično, vendar nekoliko stereotipno. Povedi niso zapletene, a so razumljive. Pojavijo se manjše pravopisne in slovnične napake, ki ne ovirajo razumevanja.

Prav dobro (4)

Vsebina in povezanost z naslovom: Dijak k temi pristopa problemsko in se potopi v globlje razmisleke. Trditve so smiselno izpeljane, vendar se ne vedno zadostno poglobi v vse vidike problema.

Poznavanje snovi: Snov je obravnavana z nekaj lastnimi sklepi in analizami. Dijak je sposoben čustvenega vrednotenja teme, a ne vedno v celoti.

Struktura in koherenca: Besedilo je koherentno in ustrezno členjeno. Povedi so bolj zapletene, vendar ostajajo jasne in tekoče. Struktura besedila sledi jasnemu toku misli.

Jezik in izražanje: Besedišče je bogatejše, izražanje je tekoče, jasno in jedrnato. Povedi so bolj zapletene, vendar še vedno jasne. Le nekaj manjših pravopisnih in slovničnih napak.

Odlično (5)

Vsebina in povezanost z naslovom: Tema je obravnavana z veliko mero zanimanja, izvirnosti in zrelosti. Vsebina je globoko povezana z naslovom, vsebine so smiselno in logično povezane.

Poznavanje snovi: Dijak izpelje ustrezne zaključke na podlagi lastnih argumentov, ki so podprti z dobrimi primeri in analizami. Snov je obravnavana temeljito in izčrpno.

Struktura in koherenca: Besedilo je koherentno, ustrezno členjeno in ima jasno strukturo. Povedi so zapletene, vendar tekoče in dobro povezane. Prehodi med odstavki so jasni.

Jezik in izražanje: Besedišče je bogato in izvirno. Povedi so zapletene, vendar jasne, in izražanje je tekoče in jasno. Jezikovne napake so skoraj izključno minimalne.

Književnost – ustno/pisno

Nezadostno (1)

Dijak sploh ne odgovarja na vprašanje. Odgovarja mimo vsebine vprašanja in pičakovanih odgovorov. Odgovori so nepovezani, z velikimi težavami pri izražanju. Ima številne jezikovne napake, ki onemogočajo razumevanje. Odgovori vsebujejo napačne podatke in zgrešijo bistvo teme. Dijak ne pokaže razumevanja snovi.

Pri ustnem spraševanju niti z učiteljevo pomočjo ne uspe usmeriti odgovora v pravo smer.

Zadostno (2)

Dijak le skopo reproducira snov, navaja nekaj bistvenih podatkov, vendar brez podrobnosti. Razumevanje snovi je delno, vendar odgovori niso povezani in so pogosto površni. Odgovori so polni jezikovnih napak, ki vplivajo na jasnost izraza. Pomanjkljivosti v uporabi strokovnih izrazov, kar pomeni, da so odgovori oslabljeni.

Pri ustnem ocenjevanju dijak potrebuje pomoč učitelja, da oblikuje smiselne odgovore, vendar na enostaven, poenostavljen način.

Dobro (3)

Dijak pravilno reproducira snov in jo povzema z lastnimi besedami. Snov pozna in razume, vendar so v znanju prisotne vrzeli. Zmore enostavnejše primerjave in analize, vendar se te omejujejo na osnovne poglede. Uporaba strokovnih izrazov je le delno ustrezna, včasih se lahko pojavijo napake v uporabi. Jezikovne napake so občasne, dijak pa se včasih sam popravi.

Pri ustnem ocenjevanju se dijak poslužuje učiteljeve pomoči, vendar zna odgovore povezati z osnovnimi koncepti.

Prav dobro (4)

Dijak odgovarja večinoma samostojno, z uporabo dodatnih podvprašanj za boljšo razlago in širšo obravnavo problema. Reprodukcijska snov je natančna, z lastnimi primeri in razlago. Snov pozna dobro, razume in zmore opraviti bolj zahtevno analizo ter primerjave. Obvlada terminologijo in strokovne izraze, ki jih uporablja na ustrezen način. Izraža se tekoče, logično in jedrnato. V odgovoru so le redke jezikovne napake.

Odlično (5)

Dijak odgovarja jasno in zanesljivo. Vprašanje je izhodišče za širši pogovor, v katerem dijak samostojno posreduje snov in išče izvirne rešitve. Zlahka povezuje analizo, sintezo in vrednotenje ter ponuja poglobljene poglede na temo. Pokaže odlično obvladovanje strokovne terminologije in sposobnost primerjave ter analize različnih literarnih pojavov. Govori pravilno in se izraža brez napak.

Jezikovni pouk/slovnica

Nezadostno (1)

Zahtevano znanje je le nakazano, uporabe ni. Rešitve nalog so napačne ali nepopolne; večina odgovorov manjka ali so brez povezave z navodili.

Terminologija je uporabljena napačno ali sploh ne.

Jezikovne napake so številne in vplivajo na razumevanje.

Pisni izdelek ne doseže osnovnega cilja naloge (npr. določitev, razvrstitev, analiza).

Zadostno (2)

zkaže osnovno znanje slovničnih pojmov in pravil. Uporaba znanja je le nakazana – reši le najosnovnejše naloge, pogosto s pomanjkljivostmi.

Napake so pogoste, vendar je viden vsaj delni pravilen pristop.

Terminologija je uporabljena površno ali nepopolno.

Pisni izdelek vsebuje bistvene informacije, a brez natančne utemeljitve.

Dobro (3)

Prikaže osnovno znanje slovničnih pojmov in pravil ter ga zna uporabiti v enostavnejših primerih. Naloge so večinoma rešene pravilno, a z manjšimi vrzelmi v razumevanju.

Terminologija je uporabljena delno ustrezno, občasno napačno.

Pokaže osnovni osebni odziv (npr. lastne primere, osnovno primerjavo, površno razlago).

Pisni izdelek je razumljiv, čeprav vsebuje več manjših napak.

Prav dobro (4)

Temeljito znanje večine slovničnih pojmov in pravil. Uporaba tega znanja je večinoma natančna in ustrezna – naloge so rešene pravilno, z redkimi napakami.

Terminologijo uporablja večinoma pravilno in ustrezno.

Pisni izdelek vključuje jasne primere, utemeljitve in osebni odziv (npr. lastno razlago, povezovanje z drugimi jezikovnimi ravninami).

Struktura pisnega izdelka je logična, izražanje večinoma tekoče, jezikovne napake so redke.

Odlično (5)

Temeljito obvlada vsa področja slovnice (glasoslovje, oblikoslovje, skladnja, besedotvorje, besedoslovje, zgodovina jezika). Zanesljivo in dosledno uporablja znanje pri vseh nalogah – rešitve so pravilne, utemeljene in pregledno zapisane.

Terminologijo uporablja natančno in ustvarjalno.

Pisni izdelek je jasen, logičen, brez pomembnih napak.

Osebni odziv je prepričljiv in razčlenjen (npr. lastni primeri, analize, kritične primerjave).

Govorni nastop

Nezadostno (1)

Dijak ne upošteva značilnosti besedilne vrste.

Pripravi govorni nastop, vendar predstavitev ne ustreza izbrani temi oz. besedilni vrsti.

Dijak ne pripravi in ne izvede govornega nastopa.

Bere zapisano besedilo. Govorni nastop je nerazumljiv.

Govori neknjižno in nepravilno.

Zadostno (2)

Dijak upošteva samo nekatere značilnosti besedilne vrste.

Predstavi besedilo izbrane teme, vendar je pri tem neizviren in presplošen. Ne zbere vseh bistvenih podatkov. Pri navajanju le-teh ni dovolj natančen.

Ne govori popolnoma prosto, temveč ob pomoči zapisanega besedila. Govori nerazločno in nenaravno. Govorni nastop je manj razumljiv, predstavitev ni tekoča.

Prizadeva si govoriti knjižno, vendar je v govoru veliko slovničnih in pravorečnih napak.

Izraža se okorno in skopo. Ponavlja besede in povedi.

Dobro (3)

Dijak upošteva le temeljne značilnosti besedilne vrste, vendar besedila ne členi na smiselne enote oz. v govorni nastop vpleta značilnosti drugih besedilnih vrst.

Ustrezno predstavi besedilo izbrane teme in zbere vse bistvene podatke, vendar pri tem ni izviren. Predstavitev je presplošna ali pa preveč podrobna.

Govori prosto ter večinoma razločno in naravno, vendar ne popolnoma tekoče. Slikovno gradivo uporablja neučinkovito.

Govori knjižno, vendar so v besedilu še posamezne jezikovne napake. Njegovo izražanje je deloma okorno in skopo.

Prav dobro (4)

Dijak upošteva vse tipične značilnosti besedilne vrste, besedilo smiselno členi na manjše enote.

Ustrezno in izvirno predstavi besedilo izbrane teme. Vanj vključi ustrezne primere.

Dijak govori prosto, razločno, naravno, razumljivo in tekoče. Učinkovito uporablja slikovne pripomočke in ohranja stik s poslušalci.

Govori knjižno, izražanje je večinoma bogato. Uporablja ustrezna sredstva medpovednega povezovanja.

Odlično (5)

Dijak upošteva vse tipične značilnosti besedilne vrste. Besedilo smiselno členi na manjše enote in ga nadgradi z zahtevnejšimi sestavinami.

Izvirno, jedrnato in natančno predstavi besedilo izbrane teme. Vanj vključi številne prepričljive primere iz različnih virov literature.

Govori prosto, razločno, naravno, razumljivo in tekoče. Učinkovito in primerno uporablja slikovne pripomočke in vidne spremljevalce govorjenja (mimika obraza, kretnje), ohranja stik s poslušalci in spremlja njihov odziv.

Govori knjižno. Njegovo izražanje je bogato, jezikovno in pravorečno pravilno. Ne uporablja mašil.

Merila za ocenjevanje znanja (meje za ocene):

zadostno (2): 50 %, dobro (3): 65 %, prav dobro (4): 80 %, odlično (5): 90 %.

Oblike in načini ocenjevanja znanja:

- Vsaj tri ocene pridobljene s pisnim ocenjevanjem znanja: dve oceni iz eseja in vsaj ena ocena iz slovnice in/ali slovnice in književnosti in/ali književnosti.
- Vsaj ena ocena pridobljena z ustnim ocenjevanjem znanja iz književnosti (lahko tudi domačega branja), po potrebi tudi slovnice, ter lahko tudi ena ocena pridobljena z govornim nastopom (če se tako odloči učitelj predmeta). Dijak lahko izgubi možnost napovedanega spraševanja, če ne naredi domačega branja ali domače naloge ali ne upošteva šolskih navodil.

Način opravljanja popravnih izpitov:

Pisno (90 minut): test iz slovnice in lahko tudi književnosti (oz. komentar esejskega tipa), ali esej, kar določi učitelj predmeta.

Ustno: književnost (lahko tudi domače branje) in/ali slovnica.

Način opravljanja predmetnih in dopolnilnih izpitov:

Pisno (90 minut): test iz slovnice in esej (oz. zapis z esejskimi prvinami)

Ustno: književnost, lahko tudi domače branje, in slovnica.

Ugotovitve ob koncu prvega ocenjevalnega obdobja:

Dijak je neocenjen, če v ocenjevalnem obdobju nima nobene ocene ali če ni pridobil vseh predvidenih ocen.

Dijak je negativen, če ima eno ali več negativnih ocen.

Pogoj za zaključeno pozitivno oceno:

Dijak mora biti pozitiven pri vseh pisnih in ustnih ocenjevanjih oz. popravah teh ocenjevanj v šolskem letu, če ni, je ocenjen negativno. Dijaku, ki izostane pri napovedanem pisnem ali ustnem ocenjevanju, učitelj omogoči pridobitev manjkajoče ocene najkasneje zadnjih 14 dni pred zaključkom ocenjevalnega obdobja.

Dijak, ki ni pridobil ocene iz posameznih napovedanih ocenjevanj, je ob koncu pouka neocenjen in opravlja dopolnilni izpit, ki obsega snov celotnega ocenjevalnega obdobja, v katerem dijak ni pridobil vseh predvidenih ocen.

Končna zaključena ocena dijaka ob koncu pouka pri predmetu ni aritmetična sredina ocen pridobljenih v času pouka.

Obvezni pripomočki pri pouku:

- zvezek,
- Na pragu besedila 3, izdaja s plusom (samostojni delovni zvezek),
- Umetnost besede 3, berilo za 3. letnik.

ŠOLSKI CENTER GIMNAZIJA
LJUBLJANA ANTONA AŠKERCA

Ime predmeta: slovenščina

Letnik: četrty

Učni cilji: opredeljeni v učnem načrtu za slovenščino

MINIMALNI STANDARDI ZNANJA:

Domače branje: Branje in razumevanje izbranega lit. besedila, uporaba znanja o bistvu in sestavi lit. besedila ter o načinu lastnega branja.

Književnost

Dijak zna

- poimenovati pojme za označevanje obravnavanih literarnih obdobij evropske/svetovne in slovenske književnosti;
- navesti osnovne vsebinske značilnosti teh obdobij;
- naštetii obravnavane predstavnike posameznih obdobij in njihova dela;
- časovno umestiti literarno delo, določiti literarno vrsto in zvrst;
- prebrati in interpretirati obvezna literarna besedila oziroma odlomke;
- obnoviti in povzeti prebrani odlomek ter poimenovati pomembne okoliščine;
- predstaviti osrednje osebe oziroma lirskega subjekta prebranega besedila;
- izraziti čustveno vrednotenje prebranega;
- prepoznati in citirati najopaznejša sredstva jezikovnega sloga;
- pri govornem nastopu in ustnem ocenjevanju uporabljati osnovna pravorečna pravila ter načela uspešnega sporočanja.

Esej

Dijak

- skopo pozna snov: predvsem obnavlja vsebino književnih besedil in reproducira študijsko gradivo;
- kaže zadovoljivo faktografsko znanje (brez večjih vsebinskih napak), a vključuje tudi nebistvene podatke;
- analitičnega pristopa skorajda ni, vrednotenje je omejeno na doživljajsko raven;
- morebitne primerjave literarnih sestavin so poenostavljene in površne;
- zunanja zgradba besedila ne ustreza vedno notranji; pogosto se pojavljajo nepotrebne ponovitve;
- besedišče je revno, stereotipno; uporaba literarnovednih izrazov je pogosto napačna ali površna;
- jezikovne napake so številne, a grobe napake so redkejšje od lažjih.

Jezikovni pouk/slovnica

Dijak pokaže osnovno jezikovno znanje, pozna in delno uporablja jezikovna pravila ter zna rešiti naloge, ki preverjajo osnovne elemente obravnavanega jezikovnega sklopa; pravila uporablja pravilno, vendar ne utemeljuje, razlaga, razčlenjuje.

Dijak

- pozna in navede najpomembnejše mejnike v razvoju slovenskega v 20. stoletju in poimenuje najpomembnejše jezikoslovce;
- pozna in razloži vlogo in položaj slovenščine in drugih jezikov v Republiki Sloveniji, navede temeljne dokumente, ki določajo jezikovno politiko, pozna položaj slovenščine in drugih jezikov v EU;
- pozna vlogo in položaj slovenščine v zamejstvu, zdomstvu in po svetu.
- določi vrsto besedila in pojasni njene glavne značilnosti;
- razčleni besedilne vrste (strokovno besedilo, poljudnoznanstveni in znanstveni članek, okrogla miza, besedilo politične propagande, zakon, statut in pravilnik, upravna odločba, zapisnik in poslovni pogovor);
- tvori neumetnostno besedilo (zapisnik, esej)
- pri ocenjevanju uporablja pravopisna pravila in načela uspešnega sporočanja.

Obseg učne vsebine:

- Povojna slovenska književnost
- Maturitetni sklop (priprava na esej)
- Zgodovina slovenskega knjižnega jezika
- Jezikovna politika v RS
- Slovenci zunaj Republike Slovenije
- Utrjevanje celotne slovnice in književnosti (vseh štirih let)
- Obravnava besedilnih vrst

OCENJEVANJE ZNANJA

OPISNI KRITERIJ

Esej

Nezadostno (1)

Vsebina in povezanost z naslovom: Med vsebino in temo ni smiselne povezanosti ali pa je ta šibka. Naslovna tema je obravnavana površno, brez globljega razumevanja.

Poznavanje snovi: Poznavanje snovi je površno in poenostavljeno. Dijak se ne poglobi v temo, obravnava jo na osnovni ravni.

Struktura in koherenca: Besedilo ni ustrezno členjeno, povedi so preproste, struktura ne sledi jasnemu toku misli.

Jezik in izražanje: Veliko je pravopisnih in slovničnih napak. Ubeseditev je osnovna in na nizki ravni. Besedišče je revno in neustrezno.

Zadostno (2)

Vsebina in povezanost z naslovom: Tema je obravnavana preprosto, vendar obstaja nekaj povezave z naslovom. Vsebina vsebuje nekatere napake, nepomembne podatke ali odstopanja od glavne teme.

Poznavanje snovi: Dijak pozna osnovne informacije, vendar je obravnava površna in poenostavljena, brez globlje analize.

Struktura in koherenca: Besedilo ni povsem koherentno, ni jasno členjeno, vendar je v osnovi razumljivo.

Jezik in izražanje: Besedišče je pogosto revno, deloma neustrezno. Pojavljajo se jezikovne napake, vendar so grobe napake redke. Povedi so preproste, izražanje je osnovno.

Dobro (3)

Vsebina in povezanost z naslovom: Tema je smiselno povezana z vsebino, dijak snov pozna in jo večinoma razume. Vsebuje pa tudi nekatere vrzeli ali površne razlage.

Poznavanje snovi: Dijak se o temi izraža jasno, vendar obravnava ni povsem problemska. Nema globljih analiz, vendar osnovno razumevanje in povezanost z vsebino sta prisotna.

Struktura in koherenca: Besedilo je večinoma koherentno, vendar so lahko prisotni manjši prehodi ali osvežitve med odstavki. Struktura je ustrezna.

Jezik in izražanje: Izražanje je logično, vendar nekoliko stereotipno. Povedi niso zapletene, a so razumljive. Pojavijo se manjše pravopisne in slovnične napake, ki ne ovirajo razumevanja.

Prav dobro (4)

Vsebina in povezanost z naslovom: Dijak k temi pristopa problemsko in se potopi v globlje razmisleke. Trditve so smiselno izpeljane, vendar se ne vedno zadostno poglobi v vse vidike problema.

Poznavanje snovi: Snov je obravnavana z nekaj lastnimi sklepi in analizami. Dijak je sposoben čustvenega vrednotenja teme, a ne vedno v celoti.

Struktura in koherenca: Besedilo je koherentno in ustrezno členjeno. Povedi so bolj zapletene, vendar ostajajo jasne in tekoče. Struktura besedila sledi jasnemu toku misli.

Jezik in izražanje: Besedišče je bogatejše, izražanje je tekoče, jasno in jedrnato. Povedi so bolj zapletene, vendar še vedno jasne. Le nekaj manjših pravopisnih in slovničnih napak.

Odlično (5)

Vsebina in povezanost z naslovom: Tema je obravnavana z veliko mero zanimanja, izvirnosti in zrelosti. Vsebina je globoko povezana z naslovom, vsebine so smiselno in logično povezane.

Poznavanje snovi: Dijak izpelje ustrezne zaključke na podlagi lastnih argumentov, ki so podprti z dobrimi primeri in analizami. Snov je obravnavana temeljito in izčrpno.

Struktura in koherenca: Besedilo je koherentno, ustrezno členjeno in ima jasno strukturo. Povedi so zapletene, vendar tekoče in dobro povezane. Prehodi med odstavki so jasni.

Jezik in izražanje: Besedišče je bogato in izvirno. Povedi so zapletene, vendar jasne, in izražanje je tekoče in jasno. Jezikovne napake so skoraj izključno minimalne.

Književnost – ustno/pisno

Nezadostno (1)

Dijak sploh ne odgovarja na vprašanje. Odgovarja mimo vsebine vprašanja in pričakovanih odgovorov. Odgovori so nepovezani, z velikimi težavami pri izražanju. Ima številne jezikovne napake, ki onemogočajo razumevanje. Odgovori vsebujejo napačne podatke in zgrešijo bistvo teme. Dijak ne pokaže razumevanja snovi.

Pri ustnem spraševanju niti z učiteljevo pomočjo ne uspe usmeriti odgovora v pravo smer.

Zadostno (2)

Dijak le skopo reproducira snov, navaja nekaj bistvenih podatkov, vendar brez podrobnosti. Razumevanje snovi je delno, vendar odgovori niso povezani in so pogosto površni. Odgovori so polni jezikovnih napak, ki vplivajo na jasnost izraza. Pomanjkljivosti v uporabi strokovnih izrazov, kar pomeni, da so odgovori oslabljeni.

Pri ustnem ocenjevanju dijak potrebuje pomoč učitelja, da oblikuje smiselne odgovore, vendar na enostaven, poenostavljen način.

Dobro (3)

Dijak pravilno reproducira snov in jo povzema z lastnimi besedami. Snov pozna in razume, vendar so v znanju prisotne vrzeli. Zmore enostavnejše primerjave in analize, vendar se te omejujejo na osnovne poglede. Uporaba strokovnih izrazov je le delno ustrezna, včasih se lahko pojavijo napake v uporabi. Jezikovne napake so občasne, dijak pa se včasih sam popravi.

Pri ustnem ocenjevanju se dijak poslužuje učiteljeve pomoči, vendar zna odgovore povezati z osnovnimi koncepti.

Prav dobro (4)

Dijak odgovarja večinoma samostojno, z uporabo dodatnih podvprašanj za boljšo razlago in širšo obravnavo problema. Reprodukcijski snovi je natančna, z lastnimi primeri in razlago. Snov pozna dobro, razume in zmore opraviti bolj zahtevno analizo ter primerjave. Obvlada terminologijo in strokovne izraze, ki jih uporablja na ustrezen način. Izraža se tekoče, logično in jedrnato. V odgovoru so le redke jezikovne napake.

Odlično (5)

Dijak odgovarja jasno in zanesljivo. Vprašanje je izhodišče za širši pogovor, v katerem dijak samostojno posreduje snov in išče izvirne rešitve. Zlahka povezuje analizo, sintezo in vrednotenje ter ponuja poglobljene poglede na temo. Pokaže odlično obvladovanje strokovne terminologije in sposobnost primerjave ter analize različnih literarnih pojavov. Govori pravilno in se izraža brez napak.

Jezikovni pouk/slovnica

Nezadostno (1)

Zahtevano znanje je le nakazano, uporabe ni. Rešitve nalog so napačne ali nepopolne; večina odgovorov manjka ali so brez povezave z navodili.

Terminologija je uporabljena napačno ali sploh ne.

Jezikovne napake so številne in vplivajo na razumevanje.

Pisni izdelek ne doseže osnovnega cilja naloge (npr. določitev, razvrstitev, analiza).

Zadostno (2)

zkaže osnovno znanje slovnčnih pojmov in pravil. Uporaba znanja je le nakazana – reši le najosnovnejše naloge, pogosto s pomanjkljivostmi.

Napake so pogoste, vendar je viden vsaj delni pravilen pristop.

Terminologija je uporabljena površno ali nepopolno.

Pisni izdelek vsebuje bistvene informacije, a brez natančne utemeljitve.

Dobro (3)

Prikaže osnovno znanje slovničnih pojmov in pravil ter ga zna uporabiti v enostavnejših primerih. Naloge so večinoma rešene pravilno, a z manjšimi vrzelmi v razumevanju.

Terminologija je uporabljena delno ustrezno, občasno napačno.

Pokaže osnovni osebni odziv (npr. lastne primere, osnovno primerjavo, površno razlago).

Pisni izdelek je razumljiv, čeprav vsebuje več manjših napak.

Prav dobro (4)

Temeljito znanje večine slovničnih pojmov in pravil. Uporaba tega znanja je večinoma natančna in ustrezna – naloge so rešene pravilno, z redkimi napakami.

Terminologijo uporablja večinoma pravilno in ustrezno.

Pisni izdelek vključuje jasne primere, utemeljitve in osebni odziv (npr. lastno razlago, povezovanje z drugimi jezikovnimi ravninami).

Struktura pisnega izdelka je logična, izražanje večinoma tekoče, jezikovne napake so redke.

Odlično (5)

Temeljito obvlada vsa področja slovnice (glasoslovje, oblikoslovje, skladnja, besedotvorje, besedoslovje, zgodovina jezika). Zanesljivo in dosledno uporablja znanje pri vseh nalogah – rešitve so pravilne, utemeljene in pregledno zapisane.

Terminologijo uporablja natančno in ustvarjalno.

Pisni izdelek je jasen, logičen, brez pomembnih napak.

Osebni odziv je prepričljiv in razčlenjen (npr. lastni primeri, analize, kritične primerjave).

Govorni nastop

Nezadostno (1)

Dijak ne upošteva značilnosti besedilne vrste.

Pripravi govorni nastop, vendar predstavitev ne ustreza izbrani temi oz. besedilni vrsti.

Dijak ne pripravi in ne izvede govornega nastopa.

Bere zapisano besedilo. Govorni nastop je nerazumljiv.

Govori neknjižno in nepravilno.

Zadostno (2)

Dijak upošteva samo nekatere značilnosti besedilne vrste.

Predstavi besedilo izbrane teme, vendar je pri tem neizviren in presplošen. Ne zbere vseh bistvenih podatkov. Pri navajanju le-teh ni dovolj natančen.

Ne govori popolnoma prosto, temveč ob pomoči zapisanega besedila. Govori nerazločno in nenaravno. Govorni nastop je manj razumljiv, predstavitev ni tekoča.

Prizadeva si govoriti knjižno, vendar je v govoru veliko slovničnih in pravorečnih napak.

Izraža se okorno in skopo. Ponavlja besede in povedi.

Dobro (3)

Dijak upošteva le temeljne značilnosti besedilne vrste, vendar besedila ne členi na smiselne enote oz. v govorni nastop vpleta značilnosti drugih besedilnih vrst.

Ustrezno predstavi besedilo izbrane teme in zbere vse bistvene podatke, vendar pri tem ni izviren. Predstavitev je presplošna ali pa preveč podrobna.

Govori prosto ter večinoma razločno in naravno, vendar ne popolnoma tekoče. Slikovno gradivo uporablja neučinkovito.

Govori knjižno, vendar so v besedilu še posamezne jezikovne napake. Njegovo izražanje je deloma okorno in skopo.

Prav dobro (4)

Dijak upošteva vse tipične značilnosti besedilne vrste, besedilo smiselno členi na manjše enote.

Ustrezno in izvirno predstavi besedilo izbrane teme. Vanj vključi ustrezne primere.

Dijak govori prosto, razločno, naravno, razumljivo in tekoče. Učinkovito uporablja slikovne pripomočke in ohranja stik s poslušalci.

Govori knjižno, izražanje je večinoma bogato. Uporablja ustrezna sredstva medpovednega povezovanja.

Odlično (5)

Dijak upošteva vse tipične značilnosti besedilne vrste. Besedilo smiselno členi na manjše enote in ga nadgradi z zahtevnejšimi sestavinami.

Izvirno, jedrnato in natančno predstavi besedilo izbrane teme. Vanj vključi številne prepričljive primere iz različnih virov literature.

Govori prosto, razločno, naravno, razumljivo in tekoče. Učinkovito in primerno uporablja slikovne pripomočke in vidne spremljevalce govorjenja (mimika obraza, kretnje), ohranja stik s poslušalci in spremlja njihov odziv.

Govori knjižno. Njegovo izražanje je bogato, jezikovno in pravorečno pravilno. Ne uporablja mašil.

Merila za ocenjevanje znanja (meje za ocene):

zadostno (2): 50 %, dobro (3): 65 %, prav dobro (4): 80 %, odlično (5): 90 %.

Oblike in načini ocenjevanja znanja:

- Vsaj štiri ocene, pridobljene s pisnim ocenjevanjem znanja: dve iz eseja (oz. zapisa esejskega tipa in ZGSKJ) in dve iz slovnice (lahko tudi slovnice in književnosti).
- Vsaj ena ocena pridobljena z ustnim ocenjevanjem znanja iz književnosti vseh štirih let (s poudarkom na književnosti 4. letnika) in domačega branja ter lahko ena ocena pridobljena z govornim nastopom. Dijak lahko izgubi možnost napovedanega spraševanja, če ne naredi domačega branja ali domače naloge.

Način opravljanja popravnih izpitov:

Pisno (90 minut): test iz slovnice in lahko tudi književnosti (oz. komentar esejskega tipa), ali esej, kar določi učitelj predmeta.

Ustno: književnost (lahko tudi domače branje) in/ali slovnica.

Način opravljanja predmetnih in dopolnilnih izpitov:

Pisno (90 minut): test iz slovnice in esej (oz. zapis s prvinami eseja)

Ustno: književnost, lahko tudi domače branje, in slovnica.

Ugotovitve ob koncu prvega ocenjevalnega obdobja:

Dijak je neocenjen, če v ocenjevalnem obdobju nima nobene ocene ali če ni pridobil vseh predvidenih ocen.

Dijak je negativen, če ima eno ali več negativnih ocen.

Pogoj za zaključeno pozitivno oceno:

Dijak mora biti pozitiven pri vseh pisnih in ustnih ocenjevanjih oz. popravah teh ocenjevanj v šolskem letu, če ni, je ocenjen negativno. Dijaku, ki izostane pri napovedanem pisnem ali ustnem ocenjevanju, učitelj omogoči pridobitev manjkajoče ocene najkasneje zadnjih 14 dni pred zaključkom ocenjevalnega obdobja.

Dijak, ki ni pridobil ocene iz posameznih napovedanih ocenjevanj, je ob koncu pouka neocenjen in opravlja dopolnilni izpit, ki obsega snov celotnega ocenjevalnega obdobja, v katerem dijak ni pridobil vseh predvidenih ocen.

Končna zaključena ocena dijaka ob koncu pouka pri predmetu ni aritmetična sredina ocen pridobljenih v času pouka.

Obvezni pripomočki pri pouku:

- zvezek,
- Na pragu besedila 4, izdaja s plusom (samostojni delovni zvezek),
- Umetnost besede 4, berilo za 4. letnik,
- predpisana maturitetna besedila (esej).

Strokovni aktiv:

Jera Krečič Klemen, prof. slo.

Barbara Lemež, prof. slo.

Tatjana Špur, prof. slo.